herpy

DRZEWOŁAZY

Machalilla poison frog

Epipedobates machalilla

Epipedobates machalilla to smukły, stonowanie ubarwiony drzewołaz o długości 14-18 mm, z brązowym grzbietem i jasnym paskiem wzdłuż boku. Występuje wyłącznie na nizinach i w suchych lasach zachodniego Ekwadoru. Gatunek praktycznie nie jest utrzymywany, a zalecenia hodowlane opierają się na klimacie i bliskich krewnych.

Rodzina: Dendrobatidae

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**14-18 mm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**8-10 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Suchy las i las deszczowy**
Toksyny skórne na wolności	**Słabe**
Toksyny skórne w niewoli	**Brak** Zwierzęta z hodowli. Osobniki odłowione na wolności mogą przez długi czas zachować toksyny
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**40 × 40 × 40 cm** D × S × W dla 3 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**22-27 °C**
Temperatura w nocy	**19-22 °C**
Wilgotność	**80-100%**
Woda	**Miska z wodą** głębokość 1-2 cm
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)**
Utrzymanie	**W parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki noszone do wody**
Miejsce składania jaj	**Na ziemi**
Liczba jaj w zniesieniu	**15**
Czas do wyklucia	**18-22 dni**
Okres larwalny	**42-70 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Pilnuje jaj i nosi kijanki**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Epipedobates machalilla to mały, smukły drzewołaz i jeden z najmniejszych przedstawicieli rodzaju. Samce mierzą 14-16 mm, a samice 15-18 mm od pyska do kloaki. Głowa jest dłuższa niż szeroka, błona bębenkowa jest mała, palce dłoni nie mają błony pławnej, a palce stóp mają poszerzone przylgi. Grzbiet jest oliwkowobrązowy do ciemnokawowego, z ciemnobrązowym, często X-kształtnym wzorem na barkach, a od oka skośnie wzdłuż boku biegnie kremowożółty do kremowobiałego pasek. Przednie kończyny są pomarańczowe, oko złociste, a brzuch kremowy. W pobliżu miejsca typowego zwierzęta mają pomarańczową do jaskrawoczerwonej plamę w pachwinie; w innych populacjach jej brak.

Gatunek należy do stonowanie ubarwionych przedstawicieli rodzaju, pozbawionych wyraźnego ubarwienia ostrzegawczego. Został opisany przez Luisa Colomę w 1995 roku jako *Colostethus machalilla* i jest blisko spokrewniony z *Epipedobates anthonyi* i *Epipedobates tricolor*.

Przedstawiciele rodzaju mają w skórze substancje toksyczne, które w naturze pozyskują z pożywienia; zwierzęta z hodowli nie są toksyczne. U *E. machalilla* toksyczność nie została udokumentowana, ale niektóre populacje mogą mieć obronę chemiczną. Myj ręce przed kontaktem i po nim.

Występowanie i środowisko

Epipedobates machalilla występuje wyłącznie w zachodnim Ekwadorze, na zachód od Andów. Znany jest z prowincji Manabí, Santa Elena, Guayas, Los Ríos, Bolívar i El Oro, m.in. z Parku Narodowego Machalilla, Reserva Jouneche i Reserva Ecológica Manglares Churute, na wysokości od 10 do 515 m n.p.m. Na północy stwierdzono go w strefie przejściowej do lasów deszczowych Chocó. Starsze doniesienia ze wschodniej strony Andów są błędne.

IUCN uznaje gatunek za niezagrożony (LC), ale jego liczebność spada, ponieważ lasy są wycinane pod rolnictwo i na drewno.

> **Naturalny zasięg:** Ekwador.

ŚRODOWISKO

Epipedobates machalilla żyje w suchych i nisko położonych lasach na pacyficznym wybrzeżu Ekwadoru. Klimat jest tropikalny, z porą deszczową i długą porą suchą, w czasie której wiele drzew w suchym lesie zrzuca liście. Żaby są aktywne w dzień i żyją na dnie lasu i w ściółce liściowej, a samce przenoszą kijanki na brzegi strumieni lub do kałuż. Temperatura i wilgotność w siedliskach tych żab nie zostały zmierzone.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja Czytaj więcej: Odchów kijanek

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o utrzymaniu *Epipedobates machalilla* jest skąpa, a gatunek praktycznie nie jest hodowany. Zalecenia opierają się na klimacie w obszarze występowania oraz na bliskich krewnych, *Epipedobates anthonyi* i *Epipedobates tricolor*, do których jest podobny wielkością i trybem życia. Wartości dotyczące terrarium, klimatu, rozwoju larw i długości życia zapożyczono od *E. tricolor*.

Para lub samiec z dwiema samicami potrzebują terrarium o wymiarach co najmniej 40 × 40 × 40 cm. Dno zbuduj z warstwy drenażowej z keramzytu, przepuszczalnej dla wody włókniny i podłoża z ziemi, mchu i włókna kokosowego. Gruba warstwa liści zapewnia kryjówki i miejsca do składania jaj. Dodaj korę korkową, korzenie i gęste nasadzenia odpornych roślin. Otwory wentylacyjne zabezpiecz drobną siatką.

Trzymaj gatunek osobno, a nie razem z innymi drzewołazami, także nie z *E. anthonyi*, aby gatunki się nie krzyżowały.

Czytaj więcej: Budowa terrarium i podłoże bioaktywne

TEMPERATURA

Utrzymuj 22-27 °C w dzień, z nieco chłodniejszymi i nieco cieplejszymi miejscami w terrarium, oraz 19-22 °C w nocy. Gatunek żyje niżej i w cieplejszym klimacie niż *Epipedobates tricolor*, więc odpowiednia jest górna część zakresu. Utrzymuj temperaturę powietrza poniżej 28 °C i unikaj bezpośredniego słońca oraz miejscowego dogrzewania; długotrwałe ciepło jest dla żab stresujące. Mierz temperaturę termometrem cyfrowym nisko w terrarium. Chłodniejszy i suchszy okres zimą odpowiada porze suchej w naturze i daje zwierzętom przerwę w rozrodzie.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 80-100 %. Zraszaj kilka razy dziennie lub zastosuj system zraszania, np. trzy razy dziennie po 20-60 sekund, tak aby liście i wyposażenie wyschły po około godzinie. Używaj wody deszczowej lub z odwróconej osmozy. Jeśli odtwarzasz porę suchą, zraszaj krócej i rzadziej, ale w ściółce zawsze muszą być wilgotne miejsca, aby żaby mogły wybierać. Podłoże nie może być podmokłe, a zastałego powietrza należy unikać.

WODA I JAKOŚĆ WODY

Wystarczy płaska miska z 1-2 cm wody, z której żaby łatwo wychodzą. Używaj wody deszczowej, z odwróconej osmozy lub odchlorowanej wody z kranu i często ją wymieniaj. Płazy wchłaniają wodę i substancje przez skórę, dlatego mydło, środki czystości, chlor i krem do rąk nie mogą znaleźć się w pobliżu. Kijanki odchowuje się w osobnych pojemnikach (zob. Jaja i kijanki).

OŚWIETLENIE I UVB

Światło służy roślinom: świetlówki lub listwy LED przez około 12 godzin dziennie. Blisko spokrewnione gatunki dobrze radzą sobie bez UVB, więc jest ono opcjonalne. Jeśli chcesz je zapewnić, trzymaj się strefy Fergusona 1, z dużą ilością cienia i gęstym ulistnieniem.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Epipedobates machalilla jest mały i przyjmuje drobne ofiary: skoczogonki i muszki owocowe (*Drosophila melanogaster*), a jako dorosły także większą *Drosophila hydei* i świeżo wyklute świerszcze. Karm 2-3 razy w tygodniu i tylko tyle, ile żaby zjedzą w ciągu kilku minut. Opruszaj pokarm preparatem witaminowo-mineralnym dla płazów i dobrze karm same owady paszowe. Nie łów owadów paszowych w naturze; mogą przenosić pasożyty i środki ochrony roślin.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Samce są prawdopodobnie terytorialne i nawołują z miejsc na ziemi i w ściółce, podobnie jak bliscy krewni. Gatunek najlepiej trzymać w parze lub w małej grupie, w terrarium z wieloma barierami wzrokowymi i kryjówkami. Pilnuj, aby żadne zwierzę nie było stale przeganiane. Nie bierz zwierząt do ręki: skóra jest cienka i nie toleruje mydła, soli ani kremu z dłoni. Jeśli trzeba przenieść żabę, zwab ją do czystego plastikowego pojemnika.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samice są nieco większe od samców, a samce nawołują. Wiek osiągania dojrzałości płciowej nie został udokumentowany dla tego gatunku; u *Epipedobates tricolor* rozród zaczyna się 6-10 miesięcy po metamorfozie. Najpewniej jest odchować razem grupę młodych i obserwować, które osobniki nawołują.

GODY I KOPULACJA

Rozród prawdopodobnie przypada na porę deszczową. W terrarium chłodniejszy i suchszy okres, a po nim intensywniejsze zraszanie, mogą pobudzić zwierzęta do rozrodu. Kopulacja odbywa się w ampleksusie głowowym. Szczegóły dotyczące nawoływania i godów nie zostały udokumentowane dla tego gatunku.

JAJA I KIJANKI

Samica składa około 15 jaj na ziemi lub pod liśćmi, a następnie je opuszcza. Jaja mają około 1,6 mm i są tym samym najmniejsze i najsłabiej pigmentowane w rodzaju. Samiec pilnuje zniesienia, a gdy kijanki się wyklują, przenosi je do wody i agresywnie ich broni.

Kijanki odchowuje się pojedynczo lub razem w pojemnikach z wodą deszczową lub z odwróconej osmozy w temperaturze 22-24 °C, początkowo na głębokości tylko 1-2 cm, i codziennie karmi płatkami dla ryb, spiruliną i rozwielitkami.

METAMORFOZA

Kijanki wykluwają się około 20 dni po zapłodnieniu. Rozwój larwalny trwa 6-10 tygodni (42-70 dni). Gdy pojawią się przednie kończyny, potrzebne jest łagodne przejście z wody na ląd z kamieniami, korą korkową lub roślinami, aby małe żabki mogły łatwo wyjść.

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode są bardzo małe i przenosi się je do małego terrarium o tym samym klimacie, z warstwą liści do ukrycia. Codziennie podawaj skoczogonki i najmniejsze muszki owocowe, opruszone preparatem witaminowo-mineralnym. Tempo wzrostu i wiek przy przenoszeniu nie zostały udokumentowane dla tego gatunku.

Zdrowie i częste błędy

Choroby nie zostały udokumentowane konkretnie dla tego gatunku. To, co dotyczy rodzaju, prawdopodobnie dotyczy także jego:

- Chytridiomikoza (*Batrachochytrium dendrobatidis*), która może wytępić całe populacje. Nowe zwierzęta trzymaj w kwarantannie, zleć ich przebadanie i dezynfekuj wyposażenie.
- Zespół cienkich kończyn (SLS) u młodych, które rozwijają zbyt słabe przednie kończyny lub nie rozwijają ich wcale. Przyczyna nie została wyjaśniona; podejrzewa się pokarm i zbyt wiele kijanek w tej samej wodzie.
- Temperatura powyżej 28 °C przez dłuższy czas, powodująca apatię i brak apetytu.
- Wysuszenie przy niskiej wilgotności powietrza bez dostępu do wody.

Skontaktuj się z weterynarzem znającym się na płazach, jeśli zwierzę jest apatyczne, wychudzone lub ma rany na skórze.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.